

Ministar finansija dr Radoje Žugić

Krizni porez se 2015. smanjuje za 33 odsto

Blagi rast penzija može se, na osnovu projekcija rasta zarada i inflacije, očekivati u 2016. godini. Zakon o zaradama u javnom sektoru, ukoliko se postigne konačan dogovor sa svim interesnim stranama, stvorice zdravu platformu koja će omogućiti budući rast zarada na održivoj osnovi i unapređenje životnog standarda zaposlenih u javnoj upravi

PODGORICA- „Krizni porez“ ostaje na snazi i u 2015. godini, ali će stopa biti smanjena za 33 odsto, sa 15 na 13 procenata. Model reforme poreskog sistema predviđa, između ostalog, da investitori ulaganjem u sektore prioriteta ostvaruju pravo na oslobođenje od plaćanja javnih prihoda povezanih sa investicijom (PDV, carine, komunalije, naknade i takse) u periodu realizacije investicije - kazao je u intervjuu Pobjedi ministar finansija dr Radoje Žugić.

POBJEDA: Koje novine su sadržane u novoj fiskalnoj politici?

Nekretnine za reprogram duga

POBJEDA: Iz biznis asocijacija se pro- tivne predlogu da se neplaćanje da- žbina na zarade tretira kao krivično djelo. Kako to komentarišete?

ŽUGIĆ: Plaćanje poreza i doprinosa na zarade od posebnog je značaja, kako sa stanovišta finansiranja penzionog i zdravstvenog fonda, tako i u pogledu ostvarivanja prava zaposlenih. Ustanovljeno je da sve češće određene kategorije poslodavaca isplaćuju zarade bez poreza i doprinosa, čime direktno ugrožavaju prava zaposlenih. Stoga smo ocijenili neophodnim da se takve pojave sankcionišu kroz krivično zakonodavstvo.

Pošto postoje prigovori za ovo rješenje, otvoreni smo da u tijesnoj komunikaciji sa asocijacijama privrednika, damo podsticaj za solventna, ali nelikvidna preduzeća, odnosno one kompanije koje imaju potencijal za oporavak, i to kroz izmjenu Uredbe o odlaganju poreskog duga, na način da se eventualni reprogram vrši samo na bazi objektivnih kriterijuma (uz imovinu kao sredstvo obezbjeđenja, po osnovu potraživanja od javnog sektora i na osnovu kredibilnog plana za ozdravljenje kojeg bi ocjenjivala nadležna Vladina komisija) i potrebe postizanja likvidnosti, a ne na osnovu bilo kog subjektivnog stava.

U traženju kompromisa, uvažavamo stavove poslodavaca i spremni smo da zajednički osmislimo rješenja koja neće ugroziti privredu, zaposlene i javne finansije.

Auto-put ne vodi u ropstvo nego u razvoj

POBJEDA: Opozicija uporno tvrdi da Crna Gora zaduživanjem za auto-put ulazi u dužničko ropstvo. Ukoliko analize pokazuju da to nije tačno, molim Vas da na osnovu brojki pokazete.

ŽUGIĆ: Ulaganje u auto-put jeste ozbiljno, ali ne i preteško opterećenje javnih finansija. Godišnji anuiteti će iznositi 45 do 50 miliona eura, što ne vidimo kao značajno opterećenje za javne finansije. U posljednjih pet godina, ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu iznosila su 209 miliona, odnosno preko 40 miliona godišnje iz budžeta. Za nedostajući segment za otplatu anuiteta obezbijedićemo, kroz proces fiskalne konsolidacije, nove izvore finansiranja (učesće u cijeni goriva, povećanje akciza za tzv. „destruktivnu“ potrošnju) i nastaviti da sistematično radimo na daljoj racionalizaciji

koja neće ugroziti standard građana. Bitno je još jednom podsjetiti na sve povoljnosti kreditnog aranžmana sa kineskom Exim bankom, počev od godišnje kamatne stope od dva odsto, koja je najniža u poređenju sa cijenom pozajmljivanja ove banke zemljama u regionu, period otplate od 20 godina, te grejs period od šest godina, što će značiti da momenat završetka auto-puta neće biti momenat otplate glavnice, već ćemo imati otprilike dvije godine eksploatacije dionice u toku grejs perioda, što će značajno umanjiti pritisak na javne finansije. Ovaj projekat ne doživljavam kao put u „dužničko ropstvo“, već kao priliku za ubrzanje ekonomskog rasta i, u konačnom, podizanje standarda građana. Auto-put će značiti integrisanje sjevera i stvaranje predušlova za efikasnije korišćenje potencijala.

ŽUGIĆ: Ministarstvo se aktivno bavi fiskalnom politikom koja, kroz proces konsolidacije prihodne i rashodne strane budžeta i odgovarajuće podsticajne mjere, treba da doprine ozdravljenju javnih finansija i dinamiziranju privrednog rasta. U tom pravcu smo definirali srednjoročnu strategiju, čiji je osnovni cilj stvaranje predušlova za vođenje aktivnih sektorskih politika i privlačenje investicija. Strategija počiva na tri osnovna elementa - uvođenje fiskalnih preferencija za sektorske prioritete, iznalaženje novih izvora prihoda i promjenu sistema oporezivanja na način da se utiče manje negativno na ekonomski rast, kroz strukturu stopa javnih prihoda.

Model poreske reforme definiše tri sektorska prioriteta i to elitni turizam, prehrambenu industriju i energetiku i za iste predlaže odgovarajuće fiskalne podsticaje. Reforma predviđa, između ostalog, da investitori ulaganjem u sektore prioriteta ostvaruju pravo na oslobođenje od plaćanja PDV-a, carine, komunalije, naknade i takse u periodu izgradnje i realizacije investicije.

POBJEDA: Ukoliko budu usvojene izmjene Zakona o PIO, koliko će to koštati i kako će uticati na budžet?

ŽUGIĆ: Zbog potrebe fiskalne konsolidacije penzije nijesu usklađivane 2013. i 2014. godine, što je bila privremena mjera. Poštujući visok stepen razumijevanja koje su penzioneri pokazali i u namjeri da se sačuva standard najstarije i najranjivije kategorije stanovništva, nedavnim izmjenama Zakona o PIO predloženo je „odmrzavanje“ penzija od 2015. Ovim izmjenama je obezbijeđeno da se penzije usklađuju samo u slučaju rasta parametara koji se koriste za njihovo usklađi-

vanje, dok se, u slučaju njihovog negativnog kretanja, penzije neće smanjivati.

Sa druge strane, nastojimo da zaštitimo standard penzionera, sa najnižim primanjima, kroz socijalno-humanitarna davanja, u vidu jednokratnih novčanih pomoći, subvencija za odmor i oporavak, zimmicu i participaciju u dijelu stambene izgradnje.

Srednjoročnim budžetskim projekcijama predviđeno je povećanje sredstava za penzije i to na 413,6 miliona eura u 2015. godini, 421,6 miliona u 2016. i 429,6 miliona u 2017. godini. Ovo povećanje je posljedica predviđenog rasta broja penzionera i očekivanog blagog rasta penzija, a finansiraće se iz naplate doprinosa, dok će nedostajuća sredstva biti nadomještena iz opštih prihoda budžeta. Rješavanje i dalje prisutnog deficita penzijskog fonda ostaje zadatak Vlade, te će se, u tom pravcu, nastaviti sa preuzimanjem mjera usmjerenih na održivost penzijskog sistema, uz očuvanje standarda korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

POBJEDA: Kada će biti izvjesno da li će u narednoj godini biti povećanja penzija, prije svega najnižih, odnosno da li će biti povećanja plata?

ŽUGIĆ: Obezbjedjivanje sigurnosti i redovnosti isplata zarada i penzija smatramo prioritarnim zadatkom i zadovoljni smo što smo, i u periodu otežanih ekonomskih prilika, uspjeli da ga ostvarujemo. Obezbjedjivanje kontinuiteta u isplata ovih neće biti dovedeno u pitanje ni u 2015. godini.

Imajući u vidu negativno kretanje parametara za usklađivanje penzija - tj. pad indeksa potrošačkih cijena i smanjenje prosječne zarade u 2014, po trenutnoj formuli za usklađivanje, penzije bi u 2015. bile smanjene, što se neće desiti jer smo uveli mehanizam zaštite. Blagi rast penzija može se, na osnovu projekcija rasta zarada i inflacije, očekivati u 2016. godini.

Što se zarada tiče, smatramo da najprije treba sistemski urediti ovu oblast, što je i intencija Zakona o zaradama u javnom sektoru.

POBJEDA: Prosvjeta i zdravstvo nijesu zadovoljni koeficijentima u novom predlogu zakona i najavljuju štrajk. Da li su primjedbe utemeljene i da li je moguć kompromis?

ŽUGIĆ: Priprema tog zakona inicirana je, prije svega, zbog potrebe da se u sistem zarada uvede veći stepen pravednosti i transparentnosti, kako bi se

Prihodi 89 miliona veći

POBJEDA: Koliki je prihod u 2014. i da li ste zadovoljni učinjenim?

ŽUGIĆ: Zadovoljni smo dostignutim nivoom fiskalne konsolidacije iako ima prostora za dalju stabilizaciju javnih finansija. Zaključno sa 29. decembrom imali smo 133 milijarde eura prihoda, što je za 56,6 miliona ili 4,4 odsto više u odnosu na plan i za 89,1 milion, odnosno 17,2 odsto više nego cijele 2013, a za 206,6 miliona ili 18,3 procenta nego 2012. godine. Izuzetni rezultati ostvareni na prihodnoj strani neće dati značajniji doprinos stabilizaciji javnih finansija ukoliko izostanu mjere racionalizacije na rashodnoj strani. Svi koji smo dio javne potrošnje moramo biti svjesni da nema „malih“ ušteda i da je svaka itekako značajna, te imati još odgovorniji odnos prema novcu poreskih obveznika.

odvojio rad od „nerada“ i stvorili uslovi za unapređenje standarda zaposlenih u javnoj upravi.

U želji da predloženi dokument bude održivo i kompromisno rješenje između realnih kapaciteta države, koja je u fazi oporavka, ali se još bori sa ekonomskim poteškoćama, i egzistencijalnih potreba, ne samo zaposlenih u javnom sektoru, već svih građana, u pripremu ovog zakona uključili smo predstavnike svih interesnih grupa. Prilikom izrade predloga čuli smo glas zaposlenih preko njihovih sindikalnih zastupnika, ali smo morali da uzmemo u obzir i trenutnu ekonomsku situaciju. Smatram da smo osmislili kvalitetan dokument koji je, u okvirima mogućeg, dao dobra rješenja i očekujem da će biti usvojen, na dobrobit svih.

POBJEDA: Koji su u narednoj godini najveći rizici za ekonomiju Crne Gore?

ŽUGIĆ: Nedostatak preduzetničkog potencijala i nedovoljno konkurentna snaga našeg tržišta, čiji je uzrok koncentracija izvoza na samo nekoliko osnovnih proizvoda. Pokretač ekonomske aktivnosti treba da bude izvozna tražnja, pa je bitno prilagoditi strukturu investicija takvom modelu razvoja, jer jednom formirana privredna struktura, protokom vremena, obara efikasnost i koči ekonomski razvoj, ukoliko se kontinuirano ne prilagođava promjenjivim zahtjevima tržišta. U tom pravcu je neophodno promovisanje novih izvoznih proizvoda i diversifikacija izvoza.

Rješavanje ili suzbijanje identifikovanih rizika moraju pratiti adekvatne strukturne reforme, koje su već započete i koje će povećati produktivnost domaćih resursa i ojačati konkurentnost. **Mira POPOVIĆ-MILOVIĆ**